

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א' לפיתוח פדגוגי
תכניות לימודים ייחודיות

שם ביה"ס/המוסד: תיכון חדש הרצליה

שם התכנית הייחודית: קרימינולוגיה

תחום הדעת: מדעי החברה

מספר יחידות הלימוד: 5

סמל מוסד: 570192

מבנה תכנית לימודים ייחודית בקרימינולוגיה / תיכון חדש

הרצליה החל משנת תשע"ז

נושאים עיקריים :

- קרימינולוגיה תיאוריות קרימינולוגיות
- cybercrime : פשיעת סייבר
- סמים
- פנולוגיה (תורת הענישה),
- ויקטימולוגיה (תורת הקורבנות).
- התנסות מעשית סיורים לימודיים בגופי מערכת אכיפת החוק (משטרה). סיורים לימודיים במערכת התקון (מוסד גמילה).

התפיסה הרעיונית של התכנית

תחום הדעת וארגונו : התכנית בנויה בצורה דדוקטיבית כלומר מהכלל אל הפרט. כל תחום יילמד מתוך מקורות ביבליוגרפיים שונים. עיתונות אקטואלית ומחקרים רלוונטיים בנושא. להלן עיקר הנושאים שילמדו :

- א. מושגים בסיסיים בקרימינולוגיה.
- ב. הגורמים לעבריינות(תיאוריות בקרימינולוגיה).
- ג. פשיעת סייבר
- ד. עבריינות סמים.
- ה. מוסדות אכיפת החוק המטפלות בעבריינות.
- ו. תורת הענישה (פנולוגיה)
- ז. ויקטימולוגיה (תורת הקורבן)

מטרות העל

- הקניית מושגי יסוד בקרימינולוגיה.
- הקניית דרכי חשיבה.
- הקניית ידע, הבנה ויכולת ניתוח בשאלות חברתיות.
- הקניית ידע על סביבת סייבר איומיו והשפעותיו החברתיות, פליליות, כלכליות מודעות להשפעות השונות המעצבות את זהות התלמיד האישית.
- חיזוק הרגשת ההשתייכות של התלמיד לקהילה.

עדכון תוכנית הלימודים בקרימינולוגיה החל משנת תשע"ז תיכון חדש הרצליה/ כתבה מיכל עציון

פיתוח סבלנות כלפי אוכלוסיות שונות בחברה.

מטרות אופרטיביות

בתחום הקוגניטיבי

ברמת הידע

התלמיד ידע מושגים מתחום המשפטים והקרימינולוגיה
התלמיד ידע מושגי יסוד הקשורים בסטייה ובעבריינות.
התלמיד ידע את הגורמים לעבריינות.
התלמיד יכיר חוקים הקשורים למדיניות הענישה בישראל
התלמיד יכיר את הפנומן העברייני.
התלמיד יכיר את עולם הסייבר, איומיו הפליליים והתגוננות אפשרית מולם
התלמיד ידע להבחין בין סוגי עבריינים.
התלמיד יכיר את סוגי הסמים.

רמת ההבנה

התלמיד יגדיר מושגים הקשורים בקרימינולוגיה: סטייה, פשע, עוון, עונש.
התלמיד יסביר תופעות של עבריינות על פי התיאוריות החברתיות, ביולוגיות ופסיכולוגיות.
התלמיד יסביר על פשעי סייבר, סוגי פשיעה בסייבר, שיטות טכנולוגיות לפשיעה בסייבר, סוגי פושעים בסייבר.
התלמיד יסביר תיאוריות המתקשרות לסמים.
התלמיד יסביר מהם סוגי המאסר הקיימים.

ברמת היישום

התלמיד יקשר בין השימוש סמים לאסכולות חברתיות.
התלמיד יפתח יכולת לדון בשאלות חברתיות תוך ניתוח מקרים מחיי היום יום ויישום על פי התיאוריות הנלמדות.
התלמיד יקשר בין מושגי סייבר לפרשיות אמת.
התלמיד יישם הכללות ומסקנות מתחום קרימינולוגיה לבעיות חברתיות אקטואליות.
התלמיד ינתח מקרים מהעיתונות ויישם אותם על התיאוריות הנלמדות.

ברמת האנליזה

התלמיד יתרגל הבנת נתונים מתוך טבלאות ותרשימים
התלמיד ינתח תהליכים במשפחה הגורמים לעבריינות.
התלמיד יבחין בין פשיעת סייבר שונה, התמודדות מערכת האכיפה עם פשעי סייבר.

עדכון תוכנית הלימודים בקרימינולוגיה החל משנת תשע"ז תיכון חדש הרצליה/ כתבה מיכל עציון

התלמיד יבחין בין סוגי מאסר.
 התלמיד יבחין בין סוגים שונים של עבריינות על פי תיאוריות.
 התלמיד יבחין בין סוגי האלימות השונים.
 התלמיד ישווה בין סוגי טיפול.

ברמת הסינתזה

התלמיד יסביר את הקשר בין הגירה ופשיעה.
 התלמיד יסביר את הקשר בין העברה לשיטת הטיפול הנדרשת.
 התלמיד יציע דרכי התמודדות עם פשיעת סייבר בעולם ובישראל.
 התלמיד יציע דרכים לפתרון האלימות בילדים.
 התלמיד יסיק מסקנות מתוך נתונים מטבלה.

ברמת הערכה

התלמיד יבדוק את הקשר בין לחץ חברתי לשימוש בסמים.
 התלמיד יגלה סובלנות כלפי אוכלוסיות חלשות בחברה.
 התלמיד יביע את עמדותיו לגבי התמגנות מדינת ישראל וגופים ציבוריים ופרטיים נגד פשיעת סייבר.
 התלמיד יביע עמדות כלפי אלימות.

בתחום מיומנויות

התלמיד יפתח כושר ביטוי בכתב ובעל פה.
 התלמיד יפתח אסטרטגיות של למידה עצמית.
 התלמיד יפתח סבלנות וסובלנות כלפי דעותיהם של אחרים.
 התלמיד יחקור את פרשיות האמת בעבריינות סייבר ויזהה את סוגי פשיעת הסייבר שנעשתה בהם.
 התלמיד יחקור נושא הקשור בקרימינולוגיה.
 התלמיד ישתתף בדיונים בכיתה.
 התלמיד יתנסה בבניית שאלון מחקרי.
 התלמיד יחפש מחקרים ומקרים הקשורים בקרימינולוגיה מתוך העיתונות והמדיה בכלל.

בתחום החברתי ערכי

התלמיד יפתח עניין וסקרנות כלפי אוכלוסיית העבריינים בישראל.
 התלמיד יפתח עניין כלפי פשיעת סייבר ויבין את השפעתה המיידית וההקפית על חייו ועל מוסדות בחברה.
 התלמיד יפתח סבלנות וסובלנות כלפי אוכלוסיות עבריינים בישראל.
 התלמיד יגבש דעה כלפי המוסד המשפטי בישראל.

הרעיונות המרכזיים והמושגים המרכזיים של התכנית

מושגי יסוד – קרימינולוגיה, נורמה, סטייה, חוק, סדר, סטייה חברתית, יחסיות הסטייה, התיאורטיקנים טיבו וקליי, סוכני סוציאליזציה, שיגור נורמות. תיאוריות ביולוגיות – אטביזם, עבריינים מלידה, אימבציליות מוסרית, עבריינים בכורח המקרה, קרימינולואיד, מועד, עבריין מקרי, עבריינות אידיאולוגית, תיאורטיקנים: לומברזו, שלדון וגליק, אקטודרם, מזודרם, אנדודרם, אייסק, אינטרוברט, אקסטרוברט. תורשה וסביבה, אדד-היבט אינטגרטיבי.

תיאוריות פסיכולוגיות – פרויד, פסיכודינאמי, פסיכואנליזה, ארוס, טנאטוס, ליבידו, מודל סטרוקטורלי, איד, אגו, סופר אגו, מודל טופוגרפי, מודע, סמוך למודע, לא מודע. מנגנוני הגנה, הכחשה, התקה, סובלימציה, הדחקה, רציונליזציה, השלכה, תצורת תגובה. אריקסון-ילדות וחברה, זהות/בלבול זהות.

המשפחה ותהליך הסוציאליזציה – התיאורטיקן הירשי, מעורבות, אמונות, קשר רגשי, מחויבות לעתיד. פרסונס, מרד זכרי.

הגירה ופשעה – התנגשות תרבויות, חברת מהגרים, משבר משפחתי. אנומיה - פונקציונליים, דירקהיים, סולידריות, לכידות, מרטון, אנומיה, ריטואליזם, מרדנות, קונפורמיות, חדשנות, רפלקסיביים. סלון, התנגשות תרבויות, נורמות תרבותיות. עבריינות אקולוגית – אקולוגיה, אסכולת שיקאגו.

תיאוריית התיוג – תיוג, למרט, סטייה ראשונית, סטייה משנית, ג'אן ג'אנה, תהליך התיוג, שהם, פידבק, חיזוק, אדד, קרקע מכינה. שימוש החברה בתיוג, יתרונות וחסרונות. תיאוריית ההתחברות הדיפרנציאלית – סתרלנד, הסביבה המשפחתית, הסביבה החברתית, דמויות משמעותיות, הזדמנויות, התנסות, אחר משמעותי, התחברות דיפרנציאלית, סייקס ומצא, טכניקות ניטרול, גלזר, הזדהות דיפרנציאלית, התחברות דפרנציאלית, מגע ישיר. קרייסי, רה סוציאליזציה.

עבריינות נוער – תת תרבות, אלברט כהן, מעמדות, נסגנים, קבוצת רכוש, קבוצת אלימות, קונפליקטים ריבודיים, סוציאליזציה במשפחה, טרשר, פרסונס, מרד זיכרי. דאונס ורוט, תרבות הפנאי.

עבודת משטרה עם נוער – היקף התופעה, בעיות מיוחדות עם נוער, שפיטת נוער. משטרה-תפקידי המשטרה, זיהוי פלילי

עבריינות סייבר (Cybercrime): מהפכת המידע והתקשורת העולמית, מרחב הסייבר (Cyberspace), פשעי סייבר (Cybercrime), סוגי פשיעה בסייבר, שיטות טכנולוגיות לפשיעת סייבר, סוגי פושעים בסייבר

סמים – סם, סוגי סמים, גורמים לשימוש בסמים, תורשתיים, אישיותיים, קוגנטיביים. היבטים פליליים, השפעות הסמים, התמכרות, טיפול.

תורת הענישה עונש, חוק, עבירה פלילית, פשע, עוון, חטא. אסכולה קלאסית ופוזיטיבית. מטרות ענישה, פיוס, טיהור, כפרה, הרתעה, חומרה, ודאות, מהירות, תיקון, טיפול, שיקום, מודל רפואי, מניעה, הגבלה, הרתעה, נקם, תגמול, מודל צדק, אמצעי ענישה, עונשי גוף וקלון, עונש מוות.

עדכון תוכנית הלימודים בקרימינולוגיה החל משנת תשע"ז תיכון חדש הרצליה/ כתבה מיכל עציון

מאסר: היבטים הסטוריים, מלחמת השיטות, היבט משפטי, מאסר מודרני, סוגי מאסר, חישוב תקופת מאסר, שחרור אסירים לפני זמנם, ועדת שחרורים. קהילת אסירים.

חלופות למאסר – מאסר על תנאי, העמדה במבחן בתקופת התנאי, מאסר תקופתי, מאסר סופשבוע, מאסר סירווגי, קנס, שיעור קנסות, שירות לתועלת הציבור, שיטת המבחן, שיקום אסירים. אלטרנטיבות לענישה, Three strikes and your out, Sentencing GuideLine.

ויקטימולוגיה – הנס וון האנטינג, שפארד, סוגי קורבנות, אלימות כנגד נשים, אלימות כנגד ילדים.

אסטרטגיות ההוראה-למידה-הערכה

השגת המטרות המגוונות של התכנית דורשת שימוש במגוון שיטות הוראה, ובעיקר בשיטות המאפשרות ללומד להיות פעיל בלמידתו.

נעשה שימוש במגוון שיטות הוראה ובעיקר בשיטות המאפשרות ללומד להיות פעיל.

שיטות ההוראה הרצויות

משאבי הוראה: ספרי לימוד, מאמרים ומחשבים. הספרים היו מאז ומתמיד מקור ידע מהימן ונח לתלמיד. כיום, בעידן החדש אנו יכולים להשתמש בכל הידע העצום המצוי במחשב. הגלישה באינטרנט נלמדת היום בבית הספר ומחליפה את הספרים שבהם ישנו רק הידע הרלוונטי לשיעור ולמבחן. הגלישה באתרים השונים נותנת עוד מימד של חיפוש והעמקה. כמו כן במחשב, מגוון רחב של מקורות: כתבי עת, עיתונים, ירחונים, סטטיסטיקות וכד'. חיפוש אחר חומר רלוונטי יוצר אצל התלמיד אתגר. ישנן תכניות להוצאת תקליטורים חינוכיים, אשר ישמשו את התלמיד בעקבות השיעור. בעזרתו ילמד להגדיר נושאים באופן מדויק, שימוש נכון במונחים וכו'.

עזרי הוראה:

סרטים - התלמידים יצפו במהלך השיעורים בקטעים מתוך סרטים, וזאת על מנת שיוכלו לנתח תיאוריות המתאימות למקרים הנלמדים. (מצ"ב נספח של רשימת סרטים).

סיורים – התלמידים יערכו סיור בתחנת משטרה ובבית הכלא "אופק" בהרצליה.

הרצאות אורח – הרצאות מפי קציני משטרה וקצינים מבתי כלא, עבריינים לשעבר שעברו תהליך שיקום.

שקפים – הצגת סטטיסטיקות ומושגים.

קטעי עיתונות – למידה מתוך קטעי עיתונות עדכניים הממחישים את היקף תופעת העבריינות, הסמים והאלימות, ניתנים כאמצעי עזר לניתוח תיאוריות.

שימוש בהערכה חלופית:

סגנונות למידה:

חקירה – תהליך שבו התלמידים עם מוריהם חוקרים שאלות, מעלים השערות לגבי תשובות לשאלות, מגדירים מושגים ומשתנים, עורכים בדיקות ומסיקים מסקנות. קרימינולוגים משתמשים במגוון שיטות חקר – שיטות עיוניות ושיטות אמפיריות. על ידי הפעלת שיטות החקר בקרימינולוגיה התלמיד יכיר את דרכי החקר בקרימינולוגיה, יפתח יוזמה ויגלה סקרנות.

למידה חווייתית התנסותית – תהליך המשלב פיתוח של חשיבה קוגניטיבית ובנוסף ניתוח ויכולת ביטוי לצד האפקטיבי. התהליך בנוי מחמישה שלבים:

עדכון תוכנית הלימודים בקרימינולוגיה החל משנת תשע"ז תיכון חדש הרצליה/ כתבה מיכל עצינון

חוויה פעלתנית,
 חשיבה רפלקטיווית על החוויה,
 הסקת מסקנות וחזוקם אמפירית.
 יישום הרעיונות,
 הערכה ודיווחים.

הנושאים בקרימינולוגיה הם אקטואליים ומעוררי עניין. בעזרת כתבות מהעיתונות וסרטים מנתחים ומיישמים רעיונות תיאורטיים בקרימינולוגיה. על ידי ביקור בכלא מציעים רעיונות טיפול ומיישמים את התיאוריות בעזרת מקרים. כמו כן כל תלמיד יבנה תכנית אשר תסייע במניעת אלימות.

אקלים כיתתי – תכנית הלימודים בקרימינולוגיה מתייחסת למגוון רחב של בעיות בחברה הישראלית. ציבור התלמידים הינו הטרוגני, ולכן חשוב שהלימוד יעשה באווירה פתוחה וסבלנית תוך כדי מתן דוגמאות מגוונות, דיון, סיעור מוחין, הצגה עובדתית של התופעות.

דרכי הערכה – דרכי הערכה המתאימות לתכנית הן שילוב של דרכים מגוונות המתאימות להערכה מסכמת כגון מבחנים ובחנים. והערכה מעצבת כגון בניית תכנית מנע לאלימות.

מספר הכולל של יחידות הלימוד בתכנית

שתי יחידות לימוד בקרימינולוגיה בהיקף של 90 ש"ש בשנה במשך שנתיים. סה"כ 180 שעות. לימודי הקרימינולוגיה מיועדים לכיתות י"א, י"ב. בכל שנה יילמדו נושאים שונים על פי סדר הגיוני.

סדר הנושאים הנלמד:

- תיאוריות בקרימינולוגיה.
- cybercrime : פשיעת סייבר
- סמים.
- פנולוגיה.
- עבריינות נשים
- וויקטימולוגיה.
- נשים וילדים כקורבנות

החלוקה על פי יחידות הלימוד

תיאוריות בקרימינולוגיה ו cybercrime : פשיעת סייבר מהווים יחידת לימוד אחת.
 סמים, פנולוגיה וויקטימולוגיה מהווים יחידת לימוד אחת.
 סה"כ שתי יחידות לימוד.

פירוט התכנים של התכנית

תכנית הלימודים לכיתה י"א

מספר שעות שבועיות	הנושא	מספר
10	מבוא לקרימינולוגיה ומושגי יסוד	1
6	תיאוריות ביולוגיות לומברזו, גליק ושלדון, אייסנק, אדד	2
10	תיאוריות פסיכולוגיות פרויד, אריקסון	3
8	המשפחה ותהליך הסוציאליזציה: הירשי, פרסונס,	4
4	הגירה ופשיעה, סלין- התנגשות תרבויות	5
4	אנומיה: דירקהיים- אנומיה חברתית מרטון- אנומיה אישית	6
4	עבריינות אקולוגית. שואו ומקיי	7
6	תיאוריית התיוג: הבסיס לתיאוריה, המשמעות החברתית, יישום במציאות	8
8	תיאוריית ההתחברות הדיפרנציאלית, סייקס ומצא, גלזר, קרייסי	9
8	עבריינות נוער: תת תרבות, כהן, טרשר, דאונס ורוט	10
2	תאוריית החלונות השבורים	11
2	סיכום- תיאוריות בקרימינולוגיה	12
4	פשיעת סייבר: רקע - מהפכת המידע והתקשורת העולמית. מרחב הסייבר (Cyberspace)	13
2	סוגי פשיעה בסייבר	14
2	שיטות טכנולוגיות לפשיעת סייבר	15
2	סוגי פושעים בסייבר	16
2	התמודדות של מערכת אכיפת החוק עם פשיעת סייבר - אתגרים ייחודיים	17
2	מבט על העתיד	18
4	תפקידי המשטרה	19
2	זיהוי פלילי	20

• סה"כ 90 שעות.

תכנית הלימודים לכיתה י"ב

מספר	נושא	שעות שבועיות
1	סמים: סוגים והיבט פלילי, גורמים, היבט חברתי, טיפול.	5
2	תיקון, טיפול, שיקום	8
3	מניעה, הגבלה והרחקה,	1
4	נקם ותגמול	3
5	עונשי גוף וקלון	2
6	עונש מוות	3
7	המאסר בתקופתנו	2
8	מאסר- היבטים הסטוריים	2
9	מאסר מודרני- סוגי מאסר	2
10	מאסר- היבט משפטי	2
11	המאסר המודרני ובעיותיו	4
12	המאסר בישראל	3
13	חלופות למאסר	4
12	תקון בקהילה ואלטרנטיבות לענישה	6
13	ביקור בכפר גמילה לסמים+ הכנה לביקור	8
14	שיקום אסירים	4
15	ויקטימולוגיה (תורת הקורבנות)	3
16	אלימות- גישות להסבר התופעה	2
15	יחס החברה לאלימות	4
15	פשיעת נשים	4
16	אלימות כנגד נשים	6
17	אלימות כנגד ילדים	8
18	התמודדות עם אלימות	4

• סה"כ 90 שעות

ביבליוגרפיה

- אבולעפיה, י. (1996). **תהליך ההבניה החברתית של אלימות כנגד נשים כבעיה חברתית בישראל**. חיבור לשם קבלת תואר מוסמך. רמת גן: אוניברסיטת בר אילן.
- אדד, מ' (2008). **קרימינולוגיה: העברין בהתהוות**. תל-אביב: הוצאת אור-עם. (פרקים: 4, 5 ו-6).
- אדד, מ' (1980). **האלימות בהיבט אינטגרטיבי. עבריינות וסטייה חברתית**, ח', 5-22.
- אדד, מ' (2001). **נגטיביזם בגיל ההתבגרות. בתוך מ' אדד וי' וולף (עורכים), עבריינות וסטייה חברתית – תיאוריה ויישום (עמ' 41-59)**. רמת-גן: אוניברסיטת בר אילן.
- אדד, מ' (1981). **השפעת התיג בתהליך ההתהוות העצמית. עבריינות וסטייה חברתית**, ט', 88-77.
- אדד, מ' (2005). **ג'נה- האיש והסופר שבחר להיות עבריין. נפש**, 22-21, 18-32.
- אדד מ', ויגנסקי א', וחימי ח' (2008). **היש, האין, הריק הקיומי וההתנהגות**. בתוך ד' יגיל, א' כרמי, מ' זכי, וע' לבני (עורכים). סוגיות בפסיכולוגיה, משפט ואתיקה בישראל – אבחון טיפול ושיפוט (עמ' 335-357). חיפה: אוניברסיטת חיפה.
- אלעד ר' ונווה נ' (2005) **עניין סוציולוגי**, הוצאת רכס.
- בילסקי, ל' (1997). **נשים מוכות מהגנה עצמית להגנת העצמיות. פלילים**, ו', 64-5.
- בן-דוד, ש' (2003). **ויקטימולוגיה מנקודת מבט הקורבנות**. בתוך: מ' חובב, ל' סבה ומ' אמיר (עורכים). **מגמות בקרימינולוגיה: תיאוריה, מדיניות ויישום (775-795)**. ירושלים: ארטפלוס.
- בראל צ' ונוימאיר מ' (2013) **מפגשים עם הפסיכולוגיה, פסיכולוגיה חברתית מפגש שלישי**. הוצאת רכס
- חיים, ע. (2002), **המאבק באלימות ילדים: התנגדות לא אלימה**. בן שמן: מודן.
- כספי, י. (1996), **סמים מסוכנים: מדיניות, פיקוח, אכיפה ומשפט**. חיפה: תמר.
- פוגץ, ד' (2004). "מהפכת הקורבנות" - היום שאחרי: לקראת מודל המכיר בשיקולי ענישה פרטיים? **קרית המשפט (4)**, 229-268.
- פירני, ע. (2010). **טראומה, התמכרות וטראומה**. מכללת עמק יזרעאל, ישראל: הוצאת ספרים אקדמית יזרעאל.
- שוהם, ש"ג (1978). **סטייה חברתית**. תל-אביב: אוניברסיטת תל אביב.
- שוהם, ש. ג. (1995). **אישיות וסטייה**. תל אביב: אור-עם. (פרק 16).
- שוהם, ש"ג, אדד, מ', ורהב, ג' (2004). **קרימינולוגיה**, ירושלים: שוקן.
- שוהם, ש"ג ואחרים, (2009). **עבירות ועונשים: מבוא לפנולוגיה**, הוצאת אח.

Killian, C. (2002). Bicultural competence: A means to crime reduction among the children of immigrants? In: J.D. Freilich, G. Newman, S.G. Shoham & M. Addad (Eds.), *Migration, culture conflicts and crime* (pp. 121-133). Aldershot: Ashgate.

אתרים:

מרחב הסייבר

<http://searchsoa.techtarget.com/definition/cyberspace>

מבוא לפשיעה בעולם הסייבר של משטרת ישראל

<https://www.police.gov.il/Doc/TfasimDoc/saiber.pdf>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Cybercrime>

יחידת הסייבר של משטרת ישראל

<https://www.police.gov.il/contentPage.aspx?pid=308&mid=9>

סידרת הטלוויזיה Cyber CSI

<http://www.imdb.com/title/tt3560060/>

עשרת פשעי הסייבר הגדולים בשנת 2015

<http://www.computerweekly.com/news/4500260419/Top-10-cyber-crime-stories-of-2015>

<http://itlaw.wikia.com/wiki/Cybercrime>

<https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%93%D7%90%D7%A8%D7%A7%D7%A0%D7%98>

דרכי הערכה ודרכי הערכה חלופיות

באופן כללי לכל אורך הלימוד אנו משתמשות בתרגול ומתן שעורי בית בדרכים שונות. להלן קיצור השיטות בהן אנו משתמשות בנוסף למסורתיות יותר שצוינו כבר :

- שיג ושיח – הצגת דיבייט בכיתה
- הצגת נושא - הרצאה מול הכיתה באמצעות מצגת
- המשחק הלימודי : באמצעות :
 - מחוללים ליצירת משחק לא ממוחשב
 - יצירת משחק להפעלה באמצעות מחשב
 - יצירת משחק להפעלה באמצעות טלפון חכם
- דוח בעקבות סיור לימודי
- יצירת קומיקס - לצורך הקניית, תרגל או יישום מושגים ותאוריות
- דוח בעקבות צפייה בסרט
- כתיבת נייר עמדה
- הכנת כרזה (פוסטר)
- תצפית
 - תצפית מובנית
 - תצפית פתוחה
- ניתוח נתונים סטטיסטיים